

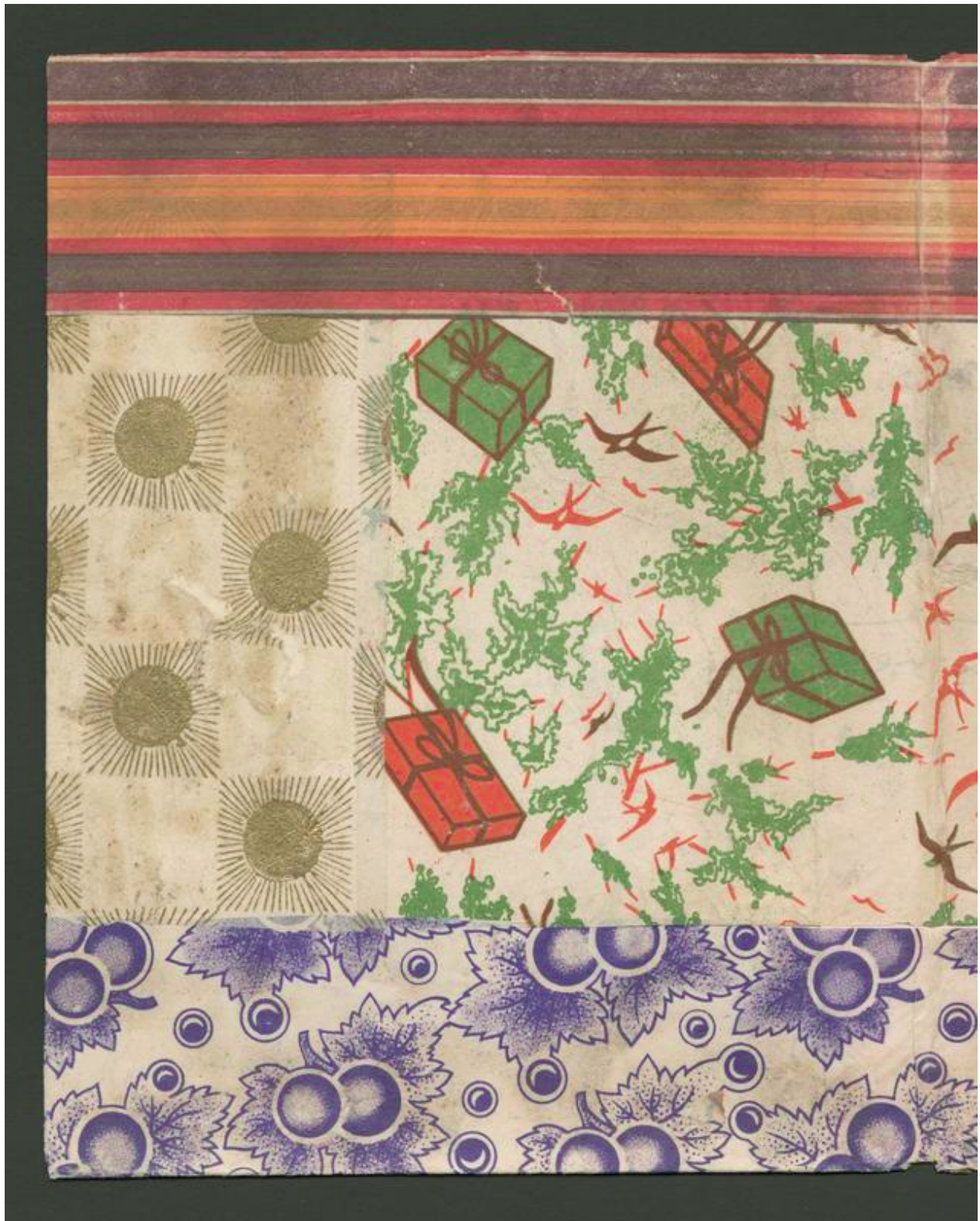

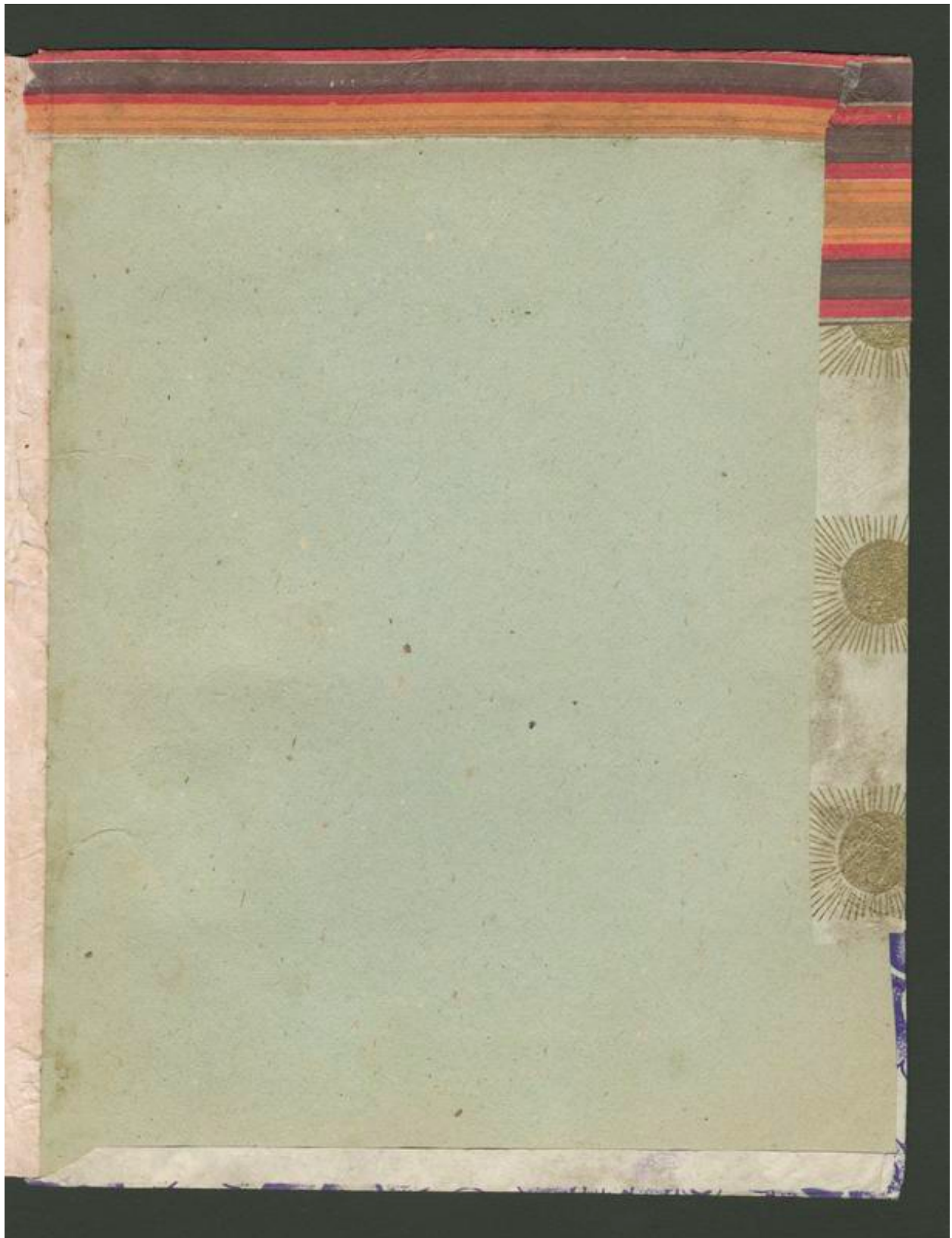
This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

برگزار می‌گردد

تشکیلات مکاتب شدیه

مکتب رشد منقسم بدو قسم است: قسم (ا)، و قسم (ب).
شاگردانیکه از قسم (ا) خارج میشوند: در سال اول یعنی صنف دهم
دوره ثانیه مکتب امانیه و یا دیگر مکاتب تالیه مائله داخل شده اکمال تحصیل می‌کنند.
و برای تحصیل عالی در یک دارالفنون حاضر می‌باشند.
مدت تحصیلی قسم (ا) چهار سال است، قسم (ب) که یک قسم مسکیت
پنج شعبه دارد: شعبه اداره، شعبه زراعت، شعبه تجارت،
شعبه صنایع نفیسه، شعبه ماشین و الکتریک.
مدت تحصیلی هر شعبه پنج سال است و دارد: ^{بشد}
در سال اول مکتب رشدی دروس اختصاصی می‌باشد
بالمعوم دروس مشترک است.
شاگردان در سال دوم در یکی از دو قسم سالف‌الذکر داخل می‌شوند.

۲

شاگردانیکه در شعبه های اختصاص تحصیل می کنند با شاگردان قسم دوم
دروس مشترکه را تا به سال تحقیق می کنند، اما بالاخر یک سال دیگر
فقط تحصیل دروس مسلکیه و دروس لسانی اشتغال می ورزند
در هر مکتب رشدی تا سیس این همه شعبات ضروری
نبوده یک یا دو شعبه کشاده می شود.

در هر دو قسم بجز شعبه اداره تجارت، صنایع نفیسه و سال
اول، دوم، سوم، چهارم، دروس آتیه یعنی:
قرآن کریم و دینیات.
اخلاق و معلومات بدنیه.

فارسی.

حسن خط.

تاریخ.

جغرافیا.

ریاضیات (حساب جز هندسه).

دروس اشیا.

فزیک و کیمیا .

تاریخ طبیعی (حیوانات ، نباتات ، علم الارض) .

رسم .

موسیقی .

مشترکاً خوانده می شود .

بجز شعبه تجارت در دیگر شعبه با لسان ترکی و یا اردو تدریس می شود .
تنها در شعبه تجارت انگریزی خوانده خواهد شد . هر درس ۵۴ دقیقه است و در آن
از صبح تا ظهر ۴ درس و بعد از ظهر ۲ درس خوانده می شود .
روزهای سه شنبه و پنجشنبه بعد از ظهر درس خوانده نمی شود
اگر روزهای پنجشنبه بعد از ظهر هوا خوب باشد شاگردان خارج مکتب
تطبیقات می بیند اگر هوا خوب نباشد در درون مکتب با محاضرات
و بازی های تربیوی و بدنی اشتغال می شود .
در یک هفته ۳۲ درس خوانده می شود .

قسم (۱)

تدریس می شود .

در صنف هشتم قسم (۱) علاوه بر ۲ درس مشترک مذکور با ۲ درس عربی و ۶ درس لسان اجنبی

تدریس می شود .

در صنف نهم قسم (۱) علاوه بر ۲ درس مشترک مذکور با ۲ درس عربی و ۶ درس لسان اجنبی تدریس می شود .

قسم (ب)

در شعبه اداره علاوه بر ۲ درس مشترک در صنف هفتم (۴) و در صنف هشتم (۳) و در صنف نهم (۲)

(۳) لسان ترکی یا اردو و در هر صنف (۵) درس مسکویه (قواعد کلیه مجله احکام علیه)

حقوق اداره، مختصر حقوق جزا و تجارت، معلومات اقتصادیه و مالیه و کتابت و نگارش

در شعبه زراعت علاوه بر ۲ درس مشترک در صنف هفتم (۴) و در صنف هشتم (۳)

و در صنف نهم (۲) لسان ترکی یا اردو و در هر صنف (۵) درس مسکویه .

(معلومات عمومی در باب علم زراعت، تدقیق انواع تراب، تاثیرات

اکلیم، پارو ها، آلات و ادوات و ماشین های زراعی؛ اصول نوع

و تربیه حیوانات؛ نباتات نسجیه، نباتات تلومیه، نباتات عطریه، چلیله ها،

پیوندها، باغبانی سبزه ها، امراض درخت، اداره زمین داری،

علم مویشی، تربیه و پرورش مرغ، تربیت و پرورش زنبور عسل، پیکه کشی،

صنایع زراعی، محافظه خوراکه باب و میوه جات) تدریس می شود.
 در شعبه تجارت علاوه بر دروس مشترک در صنف هفتم (۳۴) و در صنف
 هشتم (۳۵) و در صنف نهم (۳۶) درس لسان انگریزی و در هر صنف
 ۵ درس مسلکیه (حقوق تجارت، حسابات جاریه، جغرافیای اقتصادی،
 معلومات اقتصادی، اصول محاسبه و دوک تیلوگرانی) تدریس می شود.
 در شعبه صنایع نفیسه علاوه بر دروس مشترک در صنف هفتم (۳۴)
 و در صنف هشتم (۳۵) و در صنف نهم (۳۶) لسان ترکی و یا اردو و در هر
 (۵) درس مسلکیه (رسم، تیکل سازی و یا موسیقی) تدریس می شود.
 در شعبه ماشین و الکتریک علاوه بر دروس مشترک در صنف هفتم (۳۴)
 و در صنف هشتم (۳۵) و در صنف نهم (۳۶) لسان ترکی و یا اردو و در هر
 (۵) درس مسلکی (فن ماشین و الکتریک نظری و عملی) تدریس می شود.
 در شعبه های زراعت و ماشین و الکتریک یک قسم درس باید در خارج کتبعلی
 در شعبه اداره تجارت، و صنایع نفیسه باید دروس فزیک و کیمیا
 و جبر حذف و بعضی این دروس دروس مسلکیه نیز تدریس شود.
 کذا لک در شعبه های زراعت و صنف نهم عدد دروس تاریخ و جغرافیه را تنقیص

دروس جبر را با کمال حذف کردن و در شعبه ماشین و الکتریک درس تاریخ
و جغرافیا را تنقیص نموده و به عوض آنها دروس مسکویه را تزیید کردن ممکن است
برای شاگردان قسم (ادب) که از ملک های دور می آیند باید در زبانی
تأسیس شود. یعنی برای اعاشه در پایش شعبه شان باید در خود کتب مشترک

نصاب دروس مشترک مکاتب رشديه

صنف ششم. قرآن کریم: بقراءت قاعده های تجوید خوانده میشود
(نصف تجوید مختصراً حفظ میشود) نصف آخر پاره عمر با ترجمه خوانده میشود
دینیات: حقیقت ربانی اسلام - فردوس عین و کفایه
و واجبات عمومی اسلامیه
اخلاق: تعریفات خصائل حمیده و اضداد آنها
صنف هفتم قرآن کریم: بقراءت قاعده های تجوید خوانده میشود
(نصف تجوید ماتی مختصراً تمام میشود) نصف اول پاره عمر با ترجمه خوانده میشود
دینیات: احکام مجملہ عمومی اسلامیه

۶

صنف هشتم: دینیات و احکام نکاح و طلاق و سنیویه
 اخلاق: فضائل اخلاقیه بطور علی تلقین میشود.
 صنف نهم: دینیات: توضیحات مسائل و احکام اعتقادی
 و اخلاقیه و اجتماعی.

صنف دهم: در هفته یک درس تنها اخلاق (قرأت حکایه مکالماتیکه
 خادم انکشاف حیات اخلاقیه باشند و آن حیات را تقویه کنند و نیز بر تعلیمات مخالفه
 مضره غلبه نمایند).
 صمیمیت: خالصیت و فکر مکر و حیل... راست و دروغ کوئی... حقیقت ظاهر شخصی...
 ریاکاری...

جسارت: آدم جسور و غیور و آدم جبون و دنی... عزم و درخاست...
 تحمل اقدام و ثبات، بوالهوسی و تلون مزاج... مقاومت رزی عامه تا فرات
 ذاتیه... جسارت بر تسلیم کردن تقصیر شخصی و جسارت بر تهاجم نفس... ضعف اخلاقی...
 رقت اخلاقیه... نفرت خطوطات غلیظه...
 درستی و استقامت... اخلال و تجاوز بر حقوق غیر، سرقت... رعایت
 تعهدات... استقامت شاکرد.

مقایسه جدید

نیکوئی.. محبت ابون، محبت برادران.. رفاقت خوب.. دوستی و محاورت..
 نزاکت.. رحم و شفقت و ظلم و اعتساف.. علو جناب و ساحت.. نیکوئی نسبت به دیگران..
 تربیس.. حسن شرف و حیثیت اخلاقی.. حاکمیت بر نفس خود.. متانت طبع و غیره..
 نفوذ و حاکمیت اخلیه و جدان رعایت اصول و قواعد اخلاقیه.. آدم و طیفه نسک..
 صنف نهم در هفته دودرس (۳) اخلاق و معلومات مدنی..
 (قرأت، حکایه و مکالماتیکه خادم تفهیم و تقدیر علل مقاصد غائی آدم
 در جمیعت باشند) تساند (تعاون و تناسر در میان افراد وطن).. تقابل تأثیرات
 در میان افراد یک جمیعت.. شئی که فردی از جمیعت بگیرد.. تأثیر و نتیجه آن
 یک فرد در دایره اجتماعیه.. وظائف تساند و ظائف و تکلیفاتیکه تخص
 از تربیه و تعلیم کسب میکند.. عدالت و اخوت اجتماعیه.. حقوق انفرادی..
 آزادی تفکر.. تسامح.. معاونت و مظاهرهت.. عالمه..
 وظیفه اجتماعیه و اخلاقیه عالمه..
 مسلک.. وظیفه اخلاقیه و اجتماعیه سعی و کوشش.. سعی مسلکی مانند
 وظیفه اجتماعی.. فضائل مسلکیه.. فکر تشبث شخصی و فکر اشتراک اجتماع..
 ملت.. فکر وطن.. تربیه وطن پروری؛ خدمات و طغیه.. حسن چیری افکار

ملت پرورانه اعلیحضرت غازی امیرمان الشادخان جس وطنی درصین الفانی طائف
 مسکنیه دولت و قوانین و نظامات . - قانونیت و مشروعیت .
 وظائف و خدمات دولت و کلا ترها ، امام با ، پاسبانان ده ، رزدارها
 پولیس با ، عسکر با ، محکم با ، مامورین مکتیه ، مکتب با ، سرک با ، بلدیہ با .
 مصارف حکومت :- مالیات (وارداتی که بمصارف حکومت تقابل
 می کنند بواسطه مالیات تأمین کرده می شود . مالیات حکم قرض دارد
 هرکس که مالیات خود را ادا نمی کند به بی ناموسی مشابہ است
 که قرض خود را نمی دهد .

سرک با ، و بیشه با ، سرک با مال هر فرد ملت است .
 کسانی که سرک یا تجار کنند از دزدان بیچ فرق و تفاوت ندارند .
 بلدیہ با : اطاعت به تنبیهات بلدیہ با ، طرز استفاده از باغ های عمومی .
 تشکیلات حکومت : تشکیلات قریه ، تشکیلات علاقه ، تشکیلات
 حکومت کلان ، تشکیلات حکومت اعلی ، تشکیلات نائب الحکومه کی
 دوائر مرکزیه ، دولت علیه مستقله افغانستان صلاحیت با
 حکومت : حقوق و صلاحیت های ذات شوکستات حضرت پادشاهی
 قانون با ، لزوم اطاعت و انقیاد بقوانین و بفرمان اراده با
 از ذات اقدس همایون صادر می شود ، اطاعت با و امر عموم

مأمورین دولت (پناگاه برای باو اشتیاق نباید شد) .
 محکمه با: طرز و اصول شکایت، حکومت، محاکم اصلاحیه، محاکم حقوق
 و جزا، محاکم استیناف و تمیز. خدمت عسکریه: مدت عسکریه،
 شرف عسکری .

وطن افغانی: خدمت وطنیه. فداکاری و جانپاری برای وطن.
 حرمت بعلم، حرمت بؤسسه های دینی و ملی، حرمت با اجداد
 و آثار اجداد، حرمت به بزرگان ملت. حرمت بعلمین. انشیت.
 مناسبات ملی در مابین مشان. عدالت بین الملل. - مدیت
 بشریه. - آزادی شخصی و انضباط اجتماعی. - متوطن خوب .

(۴) فارسی:

صنف ششم سال اول در هفته سه درس: قرائت و انشا از برگردن
 پرچه های مناسب ادبیات ساده و انشاد .
 صنف هفتم در هفته دو درس: قرائت منتخبات آثار ادبیه منظوم
 و مثنوی. از برگردن پرچه های مناسب ادبیات انشاد و انشاد .
 (۵) حسن خط:

تنها در صنف ششم در هفته یک درس (قواعد حسن خط تعلیم کرده خواهد شد)

(۶) تاریخ

صفت ششم

در هفتاد و دو درس قرون اولی و تاریخ انبیا مجمل تدریس کرده شد.
یعنی اولاً مصر. سپس ادیان. اخلاق و عادات. آبدات.
خلوط قدیمه مصریه کلدانستان آشوری. بابل. آبدات. نوشته جات. علم نجوم
موسویان. قدمای انبسیای کرام که اسمای شان ایچ مذکور است.
حکام موسویه معابد. انبیای عظام تا به ولادت حضرت عیسی
علیه السلام. تاریخ هند قدیم. تاریخ چین قدیم. تاریخ ترکستان قدیم.
فنی کیان. تجارت و مستقرات شان.
تاریخ قدیم کابل ایرانیان. پیشدادیان. کیانیان. اشکانیان
ساسانیان ادبیات و صنایع نفیسه ایران.
ثانیاً:

یونانستان. تردا. سن. معبودها و قهرمانان.
اسپارتا و اتی نا. شکل اصول تربیه و آسپار تا. ملوک و امیران
از منته ابتدایه حکومت اتی نا. سولان. تاسیس مستقرات و
محاربات میدیه. ماره تون. ترموکیل. سلاطین.
مدنیت آتی نه. بلده. اسری. آبدات. صحنه های تخیل و
عصر پرک لس.

انقراض اتی نه، قبض و تسخیراتی نه . سقراط .
مقدونیه . فلیپ و اسکندر . فتوحات در آسیا .

ثالثاً

اطالیا . اتروسک ها . لاتین ها . روایات راجع به تأسیس دولت روم
دین رومن ها . عبادت های شان .
اردو . انضباط قشون ها . اردوگاه . ظفرها (تری اومف)
فتوحات رومن ها ، پیردس ، انی بال ، محاربات پیون .
صورت گذران رومن ها ، مسکن ها ، لباس ها ، طعام ها ، مراسم
تدفینیه جمیعت رومن ها . اسرئی ، اصل زادگان سناتو
اداره ولایات .

آشوب تشویش داخلی . گراکوس ها . ماریوس ، سیلا ، پومپه ،
قیصر . فتح گول . درس ثری تارکیس .

رابعاً :

تأسیس دولت امپراطوریه رومن . اوگوست . تی بر . نیسروم ،
ولیس پازین ، تراژان ، مارک اوریل .
مدافع حدود ملک روم . آبدات ، سرک ها . اخلاق و عادات
صحنه های تمشیل ، سرک . پومپئی .

ظهور خریستائیت . عمر حضرت عیسیٰ ^{علیه السلام} منطوقین خریستائیه .
 دور فقرت . استیلا یا . دیوک لیسین ، قسطنطین .
 قبول شدن خریستائیت بطور دین رسمی دولت . تا او دور
 صنف هفتم در هفتاد و ساعت قرون وسطی و تاریخ
 اسلام مجملآ تدریس کرده میشود . یعنی اولاً ؛ گول قدیم . اقوام اصلین
 و اخلاق و عادات .
 تبدلاتیکه رومن با در گول بوجود آورده اند . شهرها ، آباد است ،
 سرک ها . انتشار خریستائیت در گول . رهبران .
 مستولی شدن بار بار با . اخلاق و عادات جرمن ها . استیلا
 هن با برگول . فرنگ ها ، کلوویس . تشکک کرا لیت فرنگ ها
 و تجزی این کرا لیت . اخلاق و عادات دور مرو و نثرین .
 عرب ها و جزیره عربستان . اعتقادات خیفه و اخلاق و عادات
 عرب ها . نبی آخر الزمان حضرت محمد صلی الله علیه و سلم .
 صورت گذران طفولیت و شب بابت و هنگام بعثت پیغمبر
 ذی شان . صورت تأسیس و انتشار دین مبین اسلام .
 حادثات و وقایعیکه در حین عمر حضرت رسالت پناه بوقوع آمده است .
 خلفای راشدین . ائمه و مجتهدین کرام خلفای اموی و عباسیه طوائف ماک

سامانیها - سلجوقی ها - غزنوی ها - غوری ها - خوارزمی ها - آل حنکیز
و تیمور - خلافت و عالم اسلام - مدنیت اسلامی .
دوست ایمن طوریه فرنگ . شارلمان . صورت گذران امپراطور
در بارها اردو مکاتب انحلال دولت امپراطور فرانک . تاسیس کالیت
مختلف . استیلاها . نارمن ها . فرانسه . سلطنت هیوک کاچا خلافت
فلیپ اوگست . سن لوئی . فلیپ لوبل انگلتره : فتح نورمن ها .
برات مشروطیت . شورای ملت .
چرمنی . اوژن کبیر . فریدرک اول . تشویش آشوب در جرمن .
ثانیاً :

احوال کینسادر قرون وسطی . تغلب و استبداد بهبان . مجازات ها
دینی ، انکی زی سیان جنگ های اهل صلیب .
احوال جمعیت در قرون وسطی . دهقانان ، شوالیه ها ، شاقو ها .
صنف متوسط اهانی (بورژوا دوزی) . ارباب صنایع . تجارت . میل ها .
مدنیت غربیه آبدات رومان و کوتهک . مسکن . لباس ها . ایجادات
و اختراعات عصرهای چهاردهم و پانزدهم .
ثالثاً :

والوآها و محاربه صدساله . کریسی ، کالی ، پواتن ، تراندارک .

احوال فرانسه در عصر چهاردهم و پانزدهم .
 احوال انگلتره، جرمنیا، ایتالیا در عصر پانزدهم .
 سلجوقی، ترکها، تاسیس سلطنت عثمانیه، فتوحات پادشاهان پیشین، تشکیلات
 و تشکیلات داخلی، بنی چری، فتح قسطنطنیه از طرف فاتح سلطان محمد خان .
 صنف هشتم در هفت و دو ساعت قرون آخری مجلات دس و ده شصت
 یعنی اولاً کشفیات بحریه و تأسیسات استعماریه . بهارات و معادن قیمتی .
 دور استباه . صفت کاران و آبدات .
 احوال اروپای غربی یعنی فرانسه، اسپانیه، المانیه، اطالیه،
 و انگلتره در آخر عصر پانزدهم مجادله در میان خاندان هابسبورگ
 فرانسه و استریا .
 دولت امپراطوریه شارلکن .
 اصلاحات دینی (ریفارمه) لوتهر و کلوین . انگلی کینیزم .
 اصلاحات در مذهب کاتولیک : جمعیت مسیحیه و انجمن
 روحانیان .
 محاربات دینی . کلوینیزم در فرانسه . سن مارتل می .
 فرمان نانت .
 حرکات و معاملات اسپانیه در زمان سلطنت فیلیپ دوم .

تاریخ محاربه سی ساله اردوها. معاهدات و لیست قالیاد پیرنه .
ثانیاً :

احوال فرانسه در زمان سلطنت لوئی چهاردهم و لوئی پانزدهم و لوئی شانزدهم
در میان اصل زادگان شهرو و بلاد. و هقانان. ادبیات و صنایع نفیسه و صنایع
احوال انگلتره در عصر هفدهم و هجدهم. انقلاب های ۱۶۴۸ و ۱۶۸۸ و پاریس.
پروسیا. فریدرک دوم .

آستریا. مری تهریز ژوزف دوم .
دولت علیه عثمانیه. از زمان فتح قسطنطنیه تا بحر آخر میلادی یعنی عصر نوزدهم
تاریخ سلاطین مغول و هند و ملوک صفویه و نادر شاه .

دولت امپراطوریه روسیه. پتر کبیر - کاترین دوم .
سیاست خارجی در عصر هجدهم. مجادلات در میان پروسیا و آستریا. تقسیم
مجادلات در میان فرانسه و انگلتره. هندوستان و کیندا. استقلال حکومت های

صنعت نهم در هفتدهم و دهم. تاریخ عمر اخیر میلادی یعنی عصر نوزدهم
و تاریخ دولت علیه افغانستان تدریس کرده میشود یعنی اولاً در یک صورت مجمل :
اصول حقیقه اداره در فرانسه. جمهوریت. کون وان سیدون، دیکر توارکان سیدون
دولت امپراطوریه. ناپلیون بوناپارت. حکومت لوئی فلیپ .

جمهوریت دوم. دولت امپراطوریه دوم. احوال فرانسه در عصر نوزدهم.

اتحاد دولت اٹالیہ . اتحاد دولت جرمن . محاربہ ۱۸۷۱ء در میان
فرانسہ و جرمنی .

احوال عمومیہ دولت علیہ عثمانیہ در عصر اخیر میلادی یعنی عصر نوزدہم .
تحدت مسئلہ شرقیہ . حکومت جدیدہ بلقانیہ .
احوال عمومیہ دولت علیہ ایران در عصر اخیر میلادی .
ثانیاً :

تبدلات در خصوص صنایع و تجارت . بخارا الکتریکیت .
صنایع عظیمہ . طرق . مناقلہ بین الملل . راہ نامی آہن
راہ نامی سیدہ و سفر بحری . کابل نا .
توسع نفوذ و قدرت اروپا . ناپیس ستحزات انگلترہ و فرانسیہ .
مہاجرت .

اقتصادی شرق . سائیریا . چین . ژاپونیا .
ثالثاً :

انگلترہ . اصلاحات در خصوص حاکمیت عامہ . احوال آئریند
در عصر میلادی نوزدہم دولت ایمپراطوریہ جرمانیہ بشرطیت .

الزاس و گورین .

آستریا و مجارستان . مجادلات در میان ملل و اقوام آن
روسیه اصول حکومت . حریت اسرای ارضیه .
احوال حکومت متحده امریکه و عصر نوزدهم میلادی .

رابعاً :

در یک صورت مفصل تاریخ دولت علیه افغانستان تدوین
(جغرافیه)

منف ششم در هفته دو درس اول جغرافیای عمومی یعنی : کره
ارض جمله شمیه ، قطب ها ، حرکات کره ارض ، روز و شب
مواسم ، مناطق ارضیه ، اقسام بحرها ، و بر ها .
کوه . سطح مرتفع ، میدا نها ، کوه های آتش فشان .
بحر . حرکات بحرها . تاثیر جریانها . حیات عضویه در بحرها .
جو هوا . حرکات هوا ، تاثیر باد ها .
بادان . جریان آب ها . دریا ها .
اقليم . اقليم بری و بحری .

ساحل، اشکال اساسی سواحل .
تنبیت، وحیات حیوانیه، نمونه های مهم، دشت .
آدم، عروق و اقوام مختلفه بشر، السنه، ادیان، حیات
مدنی و وحشیانه .

ثانی :

احوال طبیعی، سیاسیه و اقتصادیه قطعۀ افریقہ و مناسبات
آن قطعہ با اروپا و امریکه تدوین کرده می شود .
صنف هشتم، در هفته دو ساعت احوال طبیعی، سیاسیه و قضا
قطعہ امریکه (خاصه ممالک کنیه) استعماره امریکه میکسیکو،
برازیل، چلی، (رجناین) و مناسبات آن قطعہ با
آسیا، اوقیانوسیه و اروپا . مهاجرت اقلیو امریکه،
احوال طبیعی، سیاسیه و اقتصادیه اوقیانوسیه -
استرالیا . نیوزیلاند، جزائر مهم بحر محیط کبیر .
صنف نهم، در هفته دو ساعت احوال طبیعی، سیاسیه و قضا
قطعہ اروپا .

صنف نهم - در هفته دو و درس در یک صورت مفصل احوال
طبیعیه سیاسی اقتصادیه قطعاً آسیا و جغرافیای طبیعی ،
اداری و اقتصادی افغانستان تدریس گردد و میشود .
(ریاضیات)

صنف ششم - در هفته چهار و درس (حساب ، هندسه)
حساب نظری (نظریه تعداد ، نظریه اعمال اربعه حسیه)
(کسرها ، اعدادی و نظریاتش)
هندسه . درین سال درس های هندسه عبارت از رسم
خطی خواهد بود . از نقطه و خط شروع کرده شاگردان
جدول و گنبد و پرکار و منقله استعمال کرده خاکه تابسانند و
تیز بدینند .

صنف هفتم - در هفته چهار و درس (حساب و هندسه)
حساب : مقیاسات و مسائل در باب مقیاسات نسبت
و تناسب . فائض بسیط . اسکوتو . بحث های ترکیب
و ضلیطه (عموم مباحث حسابیه باید که بطور حل مسائل تدریس

کرده شود)

هندسه: خط مستقیم و سطح. زوایا. تناظر نسبت یک خط مستقیم.

مثلث تا مثلث تساوی الساقین.

حالات تساوی در میان مثلث تا ی تساوی الساقین.

عمود. خط مائل. حالات تساوی در میان مثلث تا ی قائم الزاویه.

خطوط مستقیمه متوازیه. مجموع درجات زوایای یک مثلث.

متوازی الاضلاع. مستطیل. معین. مربع.

دائرة. قطر. وتر. قوس. مماس.

وضعیات نسبیة دو دائرة.

ترسیم زوایا و مثلث تا

ترسیم عمود تا و خطوط متوازیه.

ترسیم دائرة تا و مماس تا (مباحث هندسیه باید که بطرزل مسائل

ابطال تدریس کرده شود)

صنف ششم. در بیفته چهار درس (حساب و هندسه)

حساب. قائم مشترک اعظم. مثل مشترک اصغر. جذالربع

جزر الملعب . سلسله عددیه . فائز مرکب . اصول تجاریه راجع
بحساب فائز اسکو تو . حسابات جاریه .
هندسه : نقاشی که یک خط مستقیم را در یک نسبت معین تقسیم کند .
خطوط تناسبیه . ناصف های یک مثلث .
مثلث های تشابه . تعریف جیب و تمام جیب .
ذو کثیره الاضلاع تشابه .
رابع تناسب و وسط متناسب .
ذو کثیره الاضلاع منتظم : مربع ، ممدس ، مثلث
تساوی الاضلاع .
مساحت یک محیط دایره .
مساحت سطح مستطیل و متوازی الاضلاع و مثلث و منشور
و ذو کثیره الاضلاع .
نسبت مساحت سطحیه و ذو کثیره الاضلاع متشابه .
مساحت دایره .
مسائل .

۲۳

صفت نهم - بهفته سه درس (جبر و هندسه)

جبر: - اعداد مثبت و منفی.

ذو عدد واحد تا، ذو عدد و کثیر تا.

جمع، طرح و ضرب ذو عدد واحد تا و ذو عدد و کثیر تا.

تقسیم ذو عدد واحد تا.

معادله عددیده درجه اول محوی بر یک یا دو مجهول.

معادلات درجه دوم، مناسبات در میان اشیاء

و جذرها.

استعمال جدا اول لوکارتهیم سلسله هندسیه فائض مرکب.

هندسه: - سطح و خط مستقیم در بعد مجرد.

زاوای مستوی و منفرجه مستقیمه و سطوح متوازیه. سطح عمود

ترسیم یک کثیر الاضلاع.

تعریف زوایای ذو کثیر الوجوه منشور، اهرام.

سطوح و حجم های منشور و اهرام.

سطوح مخروط، سطح مانس.

کره قطب نا.

ترسیم نقشه ماه من مساحت اراضی مساحت بمقیاس استوا.

دروس اشیا

صفت ششم - در هفته دو درس

حالات ثلاثه اجسام، اجسام عضویه، اجسام غیر عضویه.

مخروقات: چوب، انواع ذغال.

مواد مستعمله برای انشآت: تخت، خشت، پخته، چونه.

سیمت، پلاستر.

پیشه ماه: محصولاتی که از پیشه ها گرفته میشود.

مواد کلیه، تابشیره، مرمر.

معادن مشهوره: آهن، رصاص، توتیا و آهن چاچور، نحاس.

برنج (برونز)، نقره، طلا.

حیوانات: شاخ حیوانات، استخوان حیوانات، پوست

و پوستین حیوانات، دباغی، تانن.

مواد مستعمله برای منسوجات، پنبه، کتان، کنویر، پشم.

مقایسه مد و عیال

تخ، ابریشم،
مواد مستعمله در صنایع، دندان فیل، شیشه، بلور،
پودر سلن، فیانس، نوره،
الماس، مروارید، فیروزه، یاقوت، لعل، سنگسلا^{جود}،
سنگ شامسعود،
قهوه، چای، گاوگو، نمک، نشایسته، مواد شکر، کفول،
گلبرین،
مواد شحمیه، انواع شمع، صابون،
عطریات، کوپونق، قطران، بنیرین، ساق سیاه، (توباک)،
نفث (پترول)، اسفدت،
رنگ، (باید که اوصاف مواد عضویه و غیر عضویه، فواید آنها و طرز
استعمال آنها در صنایع مختصر تعلیم و تدریس کرده شوند).

فزیک و کیمیا

صنف هشتم در هفته ۴ درس
فزیک :

جاذبه . - اقبال . - شاقول . آلت تصفیه . سلج افقی .
مرکز ثقل . - شرایط موازنه یک جسم معلق یا تکیه
کرده بچیزی .

قوت : استقامت ، نقطه تطبیق ، شدت . سعی میکائلیکی ،
کیلوگرامیتر .

وزن با آلات مستعمله : قطار ، ترازو .

مساحه حجم یک جسم صلب یا مایع (استعمال بشقاب های درجه دار)
موازنه مایعات و غازات . بشقاب های متواصل .
توزیع آب در شهرها .

قانون اشمیت . اثبات تجربی . اجسام ساجده .

تضییق هوای نسبی . مقیاس الهواء ، مقیاس الانجره .

حرارت . مقیاس انحرار دزیقی .

۲۶

انبساط اجسام . ذوبان . تجسّر . غلیان . تقطیر .

کیمیا —

حالات مختلفه اجسام .

آب صاف ، تحلیل و ترکیب .

مولد الماء .

مولد الحموضه .

هوا . تجسّر به لو و ازیه .

آزوت .

تحلیل الکتریکی کلور و سودیوم .

حامض کلور و آء . کلور نا .

ایمو نیک .

اجسام بسیط : شبه معادن ، معادن ، اجسام مرکبه .

رموز کیمیاویہ .

گوگرد ، حامض کبریت ، حامض کبریت آء .

حامض آزوت .

مکتبہ علم و ادب

محدوقات طبیعی و فیزیکی . کار بون
نیدریدی کار بون . - حمض کار بون .
صنف نهم - هفته ۲۲ درس فزیک و کیمیا .
(فزیک)
بحث صوت . - ماییت و خواص صوت .
بحث ضیاء . - انتشار ضیاء .
آئینه . - قوانین انعکاس . - انکسار ضیاء .
عدس . - مایکروسکوپ (ذره بین)
فوتوگرافیا (عکاسی) سینما .
مقناطیسیت و الکتریکی (برقیات) ، حادثات عمومی
مقناطیسیت .
جریان الکتریکی . - موصل ، مایع ، مجرود .
ایمپریتر . (مقیاس البرق)
مقاومت . - واحد قیاسی مقاومت (اوم)
قوه محرکه الکتریکی . - ولت .

۲۹

قانون، اوم، - والٹ میٹر.
پیل، دنیا مو، تلگراف بیسیم، تلیفون، میکروفون،
ماشین گرام،
کیمیا،

کیمیای معدنی
خواص عملیه معادن، عملیه و مشهور خلیطه: آهن، فونت، فولاد،
توتیا، نحاس، برنج، رصاص، الیومین، نقره، طلا،
خلیطه های سکوکات.

کلور و سودیوم دکاربونیت سودیوم،
مواد کلنیه، چونه، پلاستر،
حمض توتیا.

کبریتیت نحاس،
حمض متوسط رصاص، اسفیداج (سیریز)،
الیومین.

حمض سیلیسیوم، چینی، دپوسلن، فیانس، شیشه، مایو،

۳۰

آب های طبیعی، آب های نوشیدنی .

کیمیای عضوی

معدان، پتروول، نفت، ایتیلین، انیزین،

کئول ایتیلی، تخم کئولی .

حامض حل، سرکه، تخم حل .

اجسام شحمیه، حامضات شحمیه .

گلسرین، شمع، مواد صابون ها .

سکرور، گیلوکوز .

(تاریخ طبیعی)

صنف ششم در هفته یک درس (علم حیوانات)

تعریف مجمل انسان .

تصنيف سلسله حیوانات .

حیوانات فقاریه . - اوصاف اساسیه صنوف خمه . -

حیوانات ذوات الثدییه . - امثله مختلفه .

طیور . - امثله مختلفه . - لانه ها . - فوار طيور .

مقاومه بدن در اندک

۳۱

ذو الحف . . تساج ، هنگ پشت ، چلیاسه ، مارما .
حیوانات صنفدعیه . . استحاله .
ماهی ما . . ماهی های خوردنی محسم .
حیوانات مفصلیه . . حشرات . اوصاف خارجی شان .
استحاله . . بعضی مشله مهمه و مشهوره .
حیوانات عنکبوتیه ، عقرب ، عنکبوت ، بعضی حشرات و هوام منسوب
باین فیصله .
حیوانات قشریه . . انواع که صلح اکل هستند .
حیوانات ناعمه . . اختاپوت . . حلزون . . استریدی
(ماهی گوش) دیدیه .
دیدینه : - خرطان . جوک .
قنفذ البحر ، سارهای بحری .
پولپ ، میدوزها ، مرجان .
اسفنج را معلوم باید که تبیین اوصاف و عادات حیوانات مهمتر
مناطق مختلفه کره زمین اکتفا نماید . صورت صید و شکار این حیوانات

و صورت استفاده از آنها هم اضافه خواهد شد. معلم باید که در صورت
 امکان بعضی نمونه بپیدا کرده آنها را و نیز لوح های رنگ دار
 حیوانات را نشان بدهد و بر تخته سیاه تصاویر لازم و آترسیم
 معلم باید که به بیدار کردن ملکات جستجو و ملاحظه و مقایسه شاگردان
 اقدام ورزد. (۰)

نباتات

صنف هفتم در هفته دو درس
 تدقیق خارجی اعضای مختلف یک نبات گلدار.
 جذر، شعبات، جذیر (جذور تالیه)، اشعار و الیاف، منشا عمل
 غرس شاخ قلمی، عملیات مرکباتش (غرس الفصن)
 ساق: ساق های هوایی، ساق های زاحف، ساق های پچا
 ساق های تحت الارض.
 تنه درخت: نواحی تنمو و انکشاف، مغزو مشب کاذب.
 برگ: تبدلات اساسیه برگ، زخما (ازرار)
 گل: بینه عمومیته گل. - انواع مختلفه گل. - منقلب شدن گل بمویه.

میوه .
بزرگ (تخم) ، آتش .
اخذیه نباتیه .
تصنیف سلسله نباتات .
نباتات ذات الاطلاق الظاهره . ملاحظه مختصره بعضی فیصله
بواسطه نباتات مهمترین منطقه مکتب .
نباتات ذات الاطلاق الخفیه . ملاحظه مختصره بعضی نمونه
سرخیه ، گل سنگ ، جانکهای بحری .
نباتات نافعه ، نباتات مضره ، سماروق ، مهابالکی که از خوردن
بعضی سماروق مابوقوع می آید .
معلم باید اوصاف اساسیه نباتات و بعضی نمونه های آنها
پیدا کرده و نیز لوحه های رنگ دار نباتات نشان بدی
و برنجه سیاه تصاویر لازم را ترسیم کند تعلیم باید که حتی اگر
با تفرج ما کمال شود .

صنف هشتم در هفتۀ دودرس (علم الارض)
معلومات مجملۀ بیستیه، نظریۀ تکون عالم، صورت تشکل کره
ارض، حادثاتیکه کره ارض بآن گرفتار شد و اکنون بآن گرفتار
تأثیرات شمس و تأثیرات مایع ناری مرکز ارض، سیلاب ما،
رود ما، نهر ما، باد ما، اراضی لقیه منصبهای مثلثی، دلتا،
ترشحات برفها و جمودیه ما، تأثیرات بحس، بحج ما، حرکات
روی زمین، زلزله ما، کوه های آتشفشان، بخوراندفاعیه،
بخور رسوبیه، طبقات ارض، مستحاثات (حیوانات ذبائات)
زیر زمین پیدا شده

ازمنه ابتدایه... اشکال مهمه حیوانیه، حیوانات مفصلیه،
حیوانات فقاریه ابتدایه...

ارضی لقیه نباتیه، اصل و نشا و اهمیت ذغال معدنی بخور
دورثانی... ایمونیت ما، یلمنت ما، ذواحف بطیور پیشین،
حیوانات ذوات الشدیه پیشین، ظهور نباتات گلدار، بخور

۳۵

مهمه .

دورثات . . . انتشار حیوانات ذوات الشدید . . . تشکل
سلاسل کوه های کلان . . . صخور مهمه .

دور رابع . . . حادثات جمودی و حادثات برکاینه . انسان
و مجموعه حیوانات دور رابع (معلم در آشنای درس باید
بواسطه اشیا می محفوره و لوحه جات رنگ دار و عکس ها و
تصویر با طبقات مختلفه و استحااثات همه را نشان بدهد تا تعلیم
باید حتی الامکان با تفسیرج تا اکمال شود ؛ معلم باید خاصه بقیه
ارضیه علیه صرف اوقات نماید .

صنف نهم در هفته یک درس (علم حیوانات)
هضم . . . جهاز هضمی . تحولات اغذیه .

تسم با اغذیه : سماروق ها . اغذیه متفسخه .
طفیلاتی که در گوشت ها موجود هستند .

دوران خون . . . خون ، جهاز دوران خون بینا نیکیست و در این
لیسفا .

مجاهد به منتهی رسید

تنفس. - جهاز تنفس، حادثات میخانیکیه، حکیمیه، کیمیاوییه.

هوای قابل تنفس.

مهاکک هوای متفسخ. - موجودیت جرثومه مادر هوا (تجربه
یاستور).

امراض ناریه همه: پیچک، سرخکان، حمای یتقوایدی، اورم
دقری، صور اتقالبه این امراض. حرارت حیوانیه.

استحصال، محافظت، تنظیم حرارت.
جهاز عصبیه. - مراکز عصبیه، اعصاب. مهاکک
منبهات (کنول پستی).

چشم و گوش.

جهاز حرکت. - استخوان، اسلکت (قدید)، مفاصل،

عضلات. ادمان عضلی. (وزرش)
لفظ الصحتة جلد.

معلم در آشنای درس با خطوط اساسیه و ظائف مختلفه
بنییه را تعریف و ایضاح کرده معلومات متعلقه علم حیاتی کرده.

خصوص تغذی و حفظ الصحة مانند صید و شکار و تائیل و

تربیه حیوانات لازم باشد بهم بدید .

«رسم»

صنف ششم و هفتم در بفته و و درس .

۱- ساختن تصاویر موافق بمودل ها و در سخانه .

۱۱) اشیا می مستعمله بسیطه .

رسم نموده های حیوانات و نباتات .

۱۲) مودل های مستخرج از تاریخ صنایع نفیسه (در صنف

عمومی ششم از یادگارهای مصریه ، گلدایینه ،

آشوریه ، چینییه ، هندیه ، ایرانیه ، یونانیه ،

در صنف هفتم از یادگارهای برانس ، عرب ، روم

کوته پیک .

۲- تزئینات عمارات .

۳- رسم ها و خاکه ها از حافظه .

۴- ساختن رسم ها در خارج در سخانه (قلم سربی پست)

رنگ آبی و غیره، ترسیم و تزئین و ظائف .

۵- قالب سازی .

صنف هشتم و نهم در بفته و و درس

۱- ساختن قصا و یر موافق مودل و در درس خانه :

(۱) اشیای متعلقه .

(ب) نمونه های حیوانات و نباتات .

(ج) مودل های تختی و حرجه از یادگارهای صنعت

قرون وسطی ، از دورانتباه ، از آثار به قدیم

و بهر دهیم و نوزدهم .

(د) خاکه های موافق بفن مناظر .

۲- تزئینات عمارات .

۳- رسم ماکروکی و از حافظه .

۴- ساختن رسم ماکروکی و در خارج درس خانه (قلم سربی ،

پست ، رنگ آبی و غیره ، ترسیم و تزئین و ظائف

۵- قالب سازی .

مقایسه و تمایز

(تغنی)

صنف عمومی ششم در هفته یک درس

نوتن شاید بلیه

صنف هفتم و هشتم و نهم در هفته یک درس

باز نشید های ملی و علاقه بران برای شاگردان مستعد

یکی از آلات موسیقیه تعلیم داده میشود

ترجمیه بدین

هر روز در میان در سس اول و دوم و پنجم و ششم

دقیقه حرکات بدنیه اجرا می شود

٤٠
جدول کتابخانه و مکتب رشیدی

مکتب رشیدی یعنی دوره اول و دوم کتابخانه

صفحه عمومی ششم

عدد در کتب

یک میفت

قرآن کریم و دس سمار

فارسی

عربی

حسن خط

تاریخ

جغرافیا

ریاضیات (حساب و هند)

در دس اشیا

تاریخ طبیعی (علم حیوانات)

رسم

موسیقی

مذکره

۲

۵

۲

۱

۲

۱

۴

۲

۲

۲

۱

۶

۳۲

درس مشترک

صفت هفتم (ب)

قرآن کریم و دینیات

فارسی

تاریخ

جغرافیا

ریاضیات (مسائل هندسه)

تاریخ طبیعی (علم نباتات)

رسم
موسیقی

مذکره

۴ زبان ترکی و پارسی

۵ دروس سنگلیه

۱۴ دروس مشترک

۳۲

صفت هفتم (ا)

در دروس

یک هفته

۲

۲

۲

۲

۲

۲

۲

۱

$\frac{5}{13}$

۲ عربی

۶ زبان یغنی

۱۳ مشترک

۳۲

دروس مشترک

صنف ششم (ب)

دینیات

اخلاق

تاریخ

جغرافیا

ریاضیات (حساب هند)

فیزیک و کیمیا

تاریخ طبیعی (علم الارض)

موسیقی

نگارگری

۴ زبان ترکی و یارو

۵ دروس مسلک

۲۲ دروس مشترک

۴۲

صنف ششم (ا)

عدد و دروس

در یک هفته

۲

۱

۲

۲

۳

۳

۲

۲

۱

۵

۲۲

۲ عربی و فارسی

۶ زبان اجنبی

۸

دروس مشترک

۳۲

دروس مشترک ۴۳

منصف نهم (مبدا)

دینیات
اخلاق و معنویات مدنی
تاریخ
جغرافیا
ریاضیات (حیر و هندسه)
فیزیک و کیمیا
تاریخ طبیعی و علم حیات
چهار تفصیل الی آخره
رسم
موسیقی
نگارگری
۲ زبان ترکی و فارسی
۵ دروس سنگی
۳۳ دروس مشترک
۳۲

منصف نهم (۱)

تدریس دروس
در یک هفته

۲
۲
۳
۲
۲
۲
۱
۲
۱
۵
۲ عربی و فارسی
۶ زبان اجنبی
۸
۲۴ دروس مشترک
۳۲

انضامی علی حضرت ہمایو

عبد الرحمن - عبد الواسع - محمد حسین - علی محمد - وصفی بیگ - فیض علی

میرزا مراد بنو - میرزا مراد بنو - میرزا حسین - میرزا رشتا - مستشار - وکیل

وکی ویک - ہاشم شاہی - محمد اسماعیل - محمد اکرم - عبد اللہ احمد - قنیسہ

میر تقیش - میر اسماعیل - میر تقی رات - میر علی

زار - فیورن - عبدالرب - عبدالحق - قادی عبد

مؤلف : صبح تالیفات

محمد

